

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.04.2025

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

1990 yılında Polonya'da toplanan 4. Dünya Roman Kongresi'nde, 7-12 Nisan 1971 tarihlerinde Londra'da toplanan 1. Dünya Roman Kongresi onuruna alınan kararla "8 Nisan Dünya Romanlar Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır. O gün dünyanın farklı yerlerinden bir araya gelen Romanların Kongre'de ele aldıkları gündemlerden birisi Romanes ve bir Roman dili ansiklopedisi idi. Fakat Romanes bugün kaybolma tehlikesi altında olan diller arasında yer almaktadır. Türkiye'de Romanes, Domari dillerinin konuşulduğu bölgeler varken; bu diller gündelik yaşamda görünür değildir ve gelişebilecekleri alanlar yoktur. Bir toplumun dilinin canlı kalması ve konuşulmaya devam edilmesi kültürün ve tarihin en önemli unsurlarındandır. Bu nedenle Roman grupları olarak bilinen Rom, Dom ve Lomların dillerinin (Romanes, Domari, Lomavren) geliştirilmesi için alanların ve kurumların oluşturulması, dillerin tanınması/kabul edilmesi ve görünürlüğü'nün sağlanması, kaybolma tehlikesi altında olan Roman dilini canlandırması anlamında çok önemli bir adım olacaktır.

Kültürel asimilasyon ve yok olma riski altına olan romanların yaşadığı temel sorunlardan biri de ekonomik boyutlu sorunlardır. Roman nüfusun derin yoksulluk ve yüksek işsizlik sorununun yıllardır çözülmediği bilinmektedir. Tüm yurttaşlar gibi Romanların insan onuruna yakışır iş ve istihdam koşullarına erişebilmesi amacıyla kapsamlı çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda romanlara yönelik olarak; yoksulluğun azaltılması, iş ve istihdam imkanlarının artırılması amacıyla kamusal bir politika yürütülmelidir. Romanlara yönelik mesleki eğitim programlarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, kayıt içi çalışmanın teşvik edilmesi de bu politikanın önemli bileşenleri olmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye’de Roman nüfusunun toplam nüfus, toplam işgücü, toplam istihdam ve toplam işsizler içerisindeki oranı nedir?
- 2) Türkiye’de ortalama işsizlik süresi nedir? Roman işsizler içerisinde “uzun süreli işsizlerin (işsizlik süresi 6 ay ve üzeri olanlar)” oranı nedir?
- 3) 2024-25 yılları içerisinde Türkiye’de işsizlik ödeneği alan kişi sayısı kaçtır? Bu kişiler içerisinde Roman işsizlerin oranı nedir?
- 4) Türkiye’de 2024 yıl verilerine göre yoksulluk sınırının altında olan kişi sayısı kaçtır? Yoksul kişiler içerisinde Romanların oranı nedir? Yoksul Romanlara yönelik sunulan özgün sosyal destek programları nelerdir?
- 5) Türkiye’de Roman işsiz ve yoksullara yönelik sunulan mesleki eğitim ve istihdam programları nelerdir?
- 6) İşyerlerinde Romanlara yönelik ayrımcılık ve mobingin önlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 7) Romanların kayıtdışı, sigortasız ve güvencesiz çalışmasının önlenmesi ve güvenceli istihdam olanaklarının artırılması amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?